

सक्षिसुधा
नेतृत्व कामका लागि पनि अनैतिक काम नगर्नुस् ।
- थमस हार्डी

सम्पादकीय

असार १५ र धान दिवस

'जलवायुमैत्री कृषि, धान उत्पादनमा वृद्धि' नारासहित सम्झारले यस वर्षको धान दिवस मनाइरहको छ । असार १५ गतेलाई धान दिवस मनाउन थालेको २१ औं वर्ष भएको छ धान दिवसको अवसर पारेर राष्ट्रियति, प्रधानमन्त्री देखि सेलीवेटी सम्प सेतमा पुगेर हिलोमा खेल्ने गरेको छ । असार १५ लाई दूरी च्युरा खाने दिनको रूपमा पनि मनाउने गरिन्छ । असार लागेसँगै अधिकांश नेपालीलाई छिपछिये हिलो, दही-चित्तरा, रोपाइँ, बाउसे, हलगोरु, रोपाहार, मेलो आदिको सम्भन्ना हुन्छ । नेपालमा खाद्य सुरक्षा भनेकै धान हो भन्दा अतिशयोर्की हुन्दैन, किनारी करिब ६७ प्रतिशत खाद्य आर्पूर्त धानबाट हुन्छ भने खानपानमा करिब एकत्रित हाइ क्यालोरोको स्रोत पनि धान हो ।

क्षेत्रफल, उत्पादन, खपत आर्थिक क्षेत्रमा पुऱ्याइहेको योगदान-सैकैका आधारमा नम्बर १ मा छ धान बाली । चामलबाट देशमा विभिन्न समुदायले अनेक परिकार बनाउने र पारिकृत कार्य वा विभिन्न संस्कारमा पनि प्रयोग गरिन्छ । नेपाल लगायत एसियाली राष्ट्रहरूको प्रमुख खाद्यान बाली हो, धान । संसारका सयभन्दा बढी मुलुकमा धानखेती गरिन्छ, तर वातावरणीय अनुकूलताले गर्दा एसिया महादेशलाई धान उत्पादनका दृष्टिले अग्रणी मानिन्छ । विश्वको कुल धान उत्पादनको ९० प्रतिशतभन्दा बढी उत्पादन र खपतका यसै क्षेत्रमा हुने गर्छ । चीन, भारत, इन्डोनेशिया, बंगलादेश, थाइल्यान्ड, भियतनाम, म्यानमार- यी सात देशमा मात्र विश्वमा हुनेमध्ये ८० प्रतिशतभन्दा बढी धानको उत्पादन हुन्छ । नेपाल धान उत्पादनका हिसाबले ७७५०० स्थानमा पर्छ ।

हाम्रो खानामा धान कितिको महत्वपूर्ण बाली हो भन्ने कुरा त दुई नेपाली भेट भएबाट थाहा हुन्छ । उनीहरू सोध्छन्, भात खानुभयो । संसारकै सबैभन्दा अलो स्थानमा धान हुने देश नेपाल नै हो । नेपालमा धानखेती समुद्र सहादेखि ६० मिटर उचाइमा रहेको स्थान (भापाको केचानाकलन) देखि ३०५० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको स्थान (जुम्लाको छुम्चौर जिल्ला) सम्म हुने गर्छ । यसै ७५ वटा जिल्ला (मनाड र मुस्ताङ जिल्ला बाटेको) मात्र धानखेती गरिन्छ । नेपालमा प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष १३७.५ केजी चामलको खपत रहेको छ । हामीकहाँ करिब ५७ लाख टन धानको उत्पादन हुन्छ भने ६७ लाख मेट्रिक टन आवश्यक पर्छ । करिब १० लाख मेट्रिक टन धान अपुग छ । भासार विभागको आव २०७९-८० को तथ्यांक अनुसार, ४७ अर्ब, ५७ करोड ३६ लाख ४८ हजार मूल्य बराबरको धानजन्म (धानको बित्र, धान, चामल र कनिका) सामग्री आयात भएको देखिन्छ ।

एकारी प्रायः युवा विदेश गई कमाउन थालेका छन् भने अर्कोतिर सडकका कारण गाउँठाउँमा नगाद प्रवाह हुन थालेको छ, यसकारण मसिनो तथा बासानादार चामल खानेहरू बद्न थालेका छन् । चालु आवको गत सान्देशिया जेठ मसान्तसम्म ११ महिनामा २१ अर्ब १३ करोड ७० लाख ५ हजार बराबरको धानजन्म चामग्री भित्रिएको देखिन्छ । जसमा धानको बित्र मात्रै ८८ करोड, ६५ लाख, २१ हजार मूल्य बराबरको; अन्य धान र चामल २० अर्ब, २४ करोड, ३२ लाख, ६४ हजार मूल्यबराबरको र कनिका नौ लाख २० हजार मूल्य बराबरको भित्रिएको थियो । आफ्नो डाउँमा जे उत्पादन हुन्छ त्यो खाने चलन हराउनाले चामलको माग र आयात बद्न गएको पाइन । हावापानीको विधिवाचका कारण बढी उत्पादन हुने जातको धानको खेती हामीकहाँ कम हुने गर्छ । थारै र टुक्रिएको जग्गाका कारण मेसिनको प्रयोगमा कठिनाइ भइरहेको छ । यसै सिंचाइ, मल र गुणस्तरीय बित्रको अभाव छैदे छ । चैते धान सुकाउन असुविधा, बजारमा सस्तो मूल्यमा धान बेच्नुपर्ने किसानको बाध्यता र प्राविधिक ज्ञानको कमी, तीन तहको सरकारमा समन्वयको अभाव, उत्पादन लागत बढी हुनु आदि हाप्रा धानखेतीका मुख्य चुनौती छन् ।

जलवायु परिवर्तन लगायत चुनौती थपिएका छन् । बाढी, पर्हो र सुख्खा बढिएको छ । हिउँदे भरी हराइसक्यो, हिमाल कालापत्रमा परिणत हुई गइरेको छन् । युवा पुस्ता माटो छुन मग गेन्दैन । खाद्यानको मूल्यवृद्धि अकास्तो छ । धान र चामलको सबै जनतासम्म उपलब्धता र पहुँचो कमी छ । लाखाँ युवा बेरेजगरी कारण बिदेसिएका छन् । उनीहरूलाई तत्काल रोजगारी दिने सरकारसँग कुनै योजना छैन । छोटो सम्पर्क रोजगारी दिन सक्ने र आमदानी गर्न सकिने भरपरदो क्षेत्र कृषि नै हो । यसपटकको बजेटमा कृषिमा लगानी दशक (२०८१-०९) घोषणा गरिएको छ, तर कार्यान्वयन प्रभावकारी होला भने कुनै विश्वासिलो आधार देखिएन्दैन । धान चामल नियन्त गर्ने नेपाल साँच्चे धान र चामलमा आत्मनिर्भर हुने हो भने धानको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने उत्पाय अपनाउनैपर्छ । त्यसका लागि, कृषि यान्त्रिकीकरणमा जोड, व्यावसायिक उत्पादन, उत्पादन उपरान्त हुने क्षमतामा कमी गर्ने उपायको अवलम्बन, भण्डारणका पूर्वाधार विकास हुनुपर्छ प्रविधि र पूर्वाधारका पक्षमा जोड दिएमा राष्ट्रिय धान दिवस मनाएको सार्थक हुनेछ ।

तपाईंको आज

नेष्ट	कार्यमा सफलता	तुला	आर्थिक समस्या
तृष्ण	शुभ यात्रा	वृश्चिक	मानसिक तनाव
मिथुन	स्वास्थ्यमा सुधार	धनु	शारीरिक भ्रमेला
कुर्कु	सहयोग मिलेछ	मकर	ब्यापारमा लाभ
सिंह	अप्रत्यसित लाभ	कुम्भ	शत्रुको भय
कृष्ण	सत्कार मिलेछ	मीन	भ्रमेला बढ्ने

हरिसिंह भविश्यवाणी केन्द्र
पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेन्का लागि सम्झनुहोस् ।

फोनिज गण्डकीको द बुँदे पोखरा घोषणापत्र जारी

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १५ असार

नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ फोनिज गण्डकीले भेलाले ८ बुँदे पोखरा घोषणापत्र जारी गरेको छ ।

पोखरामा शुक्रबार भएको भेला घोषणापत्र लेखन समितिका संयोजक दीपेन्द्र श्रेष्ठको संयोजकत्वमा ८ बुँदे पोखरा घोषणापत्र जारी गर्दै संकिएको हो । समितिमा संघीय सल्लाहकार हुम्बहादुर गुरुङ, गण्डकी इन्वार्ज एम्बि आस्थामग, गण्डकी सल्लाहकार शान्ती गुरुङ र मनोज घर्तीमगर थिए ।

फोनिज गण्डकीले पोखरा

सम्भद्धारी गरिएको स्मरण गराउदै प्रतिबद्धता कार्यान्वयनको समेत माग गरेको संयोजकत्वले बतावाता ।

घोषणापत्रमा आसन्न निर्वाचनमा आदिवासी जनजाती, मधेसी, दलित, थार, मुस्लिम, महिला तथा पछाडि परेका अल्पसंख्यक लोपोनुख जाति समुदाय, क्षेत्र, लिङ्गबाट प्रतिनिधित्व गर्ने पत्रकारलाई बढी भन्दा बढी केन्द्र, प्रदेश र जिल्लाका कार्यमान गर्दै निर्वाचन गर्ने पनि महासंघको सदस्यता विवादको समाधान गर्दै निर्वाचन गर्ने पनि महासंघको केन्द्रीय समितिहरूमा समेतन पत्रकार सञ्चार द्वारा सञ्चार द्वारा सञ्चार सञ्चारहरूलाई फोनिज गण्डकी विशेष आग्रह समेत गरेको छ ।

भेलाले फोनिज र जनजाती वर्षभर विविध कार्यक्रम गरि मनाउने केन्द्रीय नीति अनुसार गण्डकी प्रदेश र मातहतका जिल्लाहरूमा रचनात्मक कार्यक्रम गरिमान गर्ने लिखित

यस्तै फोनिज सम्बद्ध पत्रकार हुलाई आफ्नो क्षमता अभिवृद्धि गर्दै आदिवासी जनजातीका मुद्दा, संस्कार संस्कृति, परम्परा, ऐतिहासिक र भाषाका विकास र अधिकारका मुद्दामा निर्भिकतापूर्वक कलम चलाउन आग्रह गर्दै प्रेस स्वतन्त्रताको पूर्ण प्रत्याभुतिको सुनिश्चिताको लागि तिनै तहको सरकार र स्थानीय प्रशासकसँग माग गरेको छ ।

फोनिजले समावेशीकरणको संवैधानिक सिद्धान्तलाई आत्मात गर्दै फोनिज गण्डकी प्रदेश भित्र नियुक्त/मोनिट हुने सरकारको सबै प्रकारका सञ्चार सञ्चारहरूलाई फोनिज गण्डकी विशेष आग्रह समेत गरेको छ ।

फोनिजले समावेशीकरणको संवैधानिक सिद्धान्तलाई आत्मात गर्दै फोनिज गण्डकी प्रदेश भित्र नियुक्त/मोनिट हुने सरकारको सबै प्रकारका सञ्चार सञ्चारहरूलाई फोनिज गण्डकी विशेष आग्रह समेत गरेको छ ।

मनाउने अभिवृद्धिको बहावको भनाइ रहन्दै उहाँले भनाइ गरिन्छ । "अधिकांश क्षेत्रमा असारभित्रै रोपाइँ सकिन्नै, बाह्यमास सिंचाइ सुविधा भएका र दुई बाली फल्ने खेतमा रोपाइँ छिटो हुन्छ", उहाँले भन्नुभयो, "अहिले रोपाइँका लागि मलको पीन अभाव छैन, वर्षात भन्नुभयो, पर्न भएकाले किसानलाई रोपाइँ भएको भनाइ छ ।" निर्देशनालयको जिल्लागत तथ्याङ्क संदर्भमा असारभित्रै रोपाइँ सकिन्नै, बाह्यमास सिंचाइ सुविधा भएका र दुई बाली फल्ने खेतमा रोपाइँ छिटो हुन्छ", उहाँले भन्नुभयो, "अहिले रोपाइँका लागि मलको पीन अभाव छैन, वर्षात भन्नुभयो, पर्न भएकाले किसानलाई रोपाइँ भएको भनाइ छ ।" निर्देशनालयको जिल्लागत तथ्याङ्क संदर्भमा असारभित्रै रोपाइँका लागि मलको पीन अभाव छैन, वर्षात भन्नुभयो, पर्न भएकाले किसानलाई रोपाइँ भएको भनाइ छ ।

मनाउने अभिवृद्धिको बहावको भनाइ रहन्दै उहाँले भनाइ गरिन्छ । "अधिकांश क्षेत्रमा असारभित्रै रोपाइँ सकिन्नै, बाह्यमास सिंचाइ सुविधा भएका र दुई बाली फल्ने खेतमा रोपाइँ छिटो हुन्छ", उहाँले भन्नुभयो, "अहिले रोपाइँका लागि मलको पीन अभाव छैन, वर्षात भन्नुभयो, पर्न भएकाले किसान

पोखरा रंगशालाको स्वास परिसरमा बृक्षारोपण

पोखरापत्र संचाददाता

पोखरा, १५ असार

स्वास राकेट्स संघ कास्कीले शनिवार पोखरा रंगशालामा बृक्षारोपण गरेको छ।

संघको एक सदस्य एक विश्वा अभियान अन्तर्तात शनिवार पहिलो चरणमा विभिन्न ७ जातका ३७ वटा बिरुवा रोपण गरिएको संधका सचिव सन्तोष घिमिरेले बताउनु भयो।

रंगशाला भित्र स्वास संघको परिसरमा वर, पिपल, पारिजात, समी, जारकाण्डो, तेजपत्ता लगायतका विकाशरोपण गरिएको उहाँले जनाउनु भयो। बिरुवा रोपेर मात्र तुलो कुरा नभई त्यसलाई हुक्काउने समेत जिम्मा आफुहरूले तिने गरी एक सदस्य एक बिरुवाको अभियान सुरु गरिएको संघ कास्कीका अध्यक्ष प्रीवन पालिखेले बताउनु भयो।

गण्डकी प्रदेशका पूर्व आर्थिक मामिला मन्त्री किरण गुरुङले उक्त कार्यक्रममा बिरुवा रोपण गर्दै कार्यक्रमको उद्घाटन गरी बृक्षारोपणसँगै त्यसको संरक्षणमा समेत बिषेश ध्यान दिन आग्रह गर्नु भयो।

उक्त कार्यक्रममा संघ गण्डकी प्रदेशका अध्यक्ष असोक राजित, नेपाल खेलकुद पत्रकार मञ्च गण्डकीका अध्यक्ष दीनानाथ बराल, प्रदेश खेलकुद परिषद गण्डकीका

सदस्य केशव पाठक, जिल्ला खेलकुद विकास समितिका कार्यालय प्रमुख सुन बहादुर लामा, पोखरा महानगरपालिका खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष दीपक गोदार लगायतको सहभागिता रहेको थियो।

राष्ट्रिय धान दिवसको संधारे बिहानको सिमिसिम पानीमा बिरुवा रोपे गरेसँगै सहभागिहरूलाई दही चित्ता खुवाइएको थियो।

कविराजको व्यवसाय अरुका लागि पाठशाला

रासस

गण्डकी, १५ असार

मध्य असारको टन्टलाई धामा माहिला उद्यमी सङ्घ नेपाल, तनहुँको शुक्लागण्डकी नगरपालिका नगर इकाईको टोली शुक्लार शुक्लागण्डकी नगरपालिका-२ रित एकले खेतमा ३५ कृषि फार्मले लेगाएको कुरिलो तथा सिप्लिकान खेती अवलोकनका लागि पुयो।

युवा व्यवसायी कविराज खनालले एकले फॉटोमा लगाउनुभएको कुरिलो र सिप्लिकान खेतीबाटे जान र बुझनु पुयोको इकाई अध्यक्ष तुलसी शाह नेतृत्वको टोलीलाई खनालले यस खेतीका फाइदा, लगाउने तरिकाका साथै विद्यमान बजारबाटे जानकारी गराउनुभयो।

स्वदेशमा नै केही गर्न सकिन्दै भन्ने सन्देश फैलाउने उद्देश्य राख्नुभएका खनालको व्यावसायिक कृषि यतिहार उद्यमपालिकाको विकासमा लागेका सङ्घसंस्थादेविविक्तिविशेषकालागानि पनि पाठशाला बन्दै गएको छ।

फार्मअन्तर्गत खनालले शुक्लागण्डकी नगरपालिका-१, २ का साथै पोखरानगरपालिका-३२ मा प्राद्यारिक फलफूल, कागती, तरकारी, नरसी उत्पादसँगै बिक्री केन्द्र पनि सञ्चालन गरिहरूपछको छ। आफ्नो फार्ममा कुरिलो, सिप्लिकान, कागती माछा, बड्गुरुका साथै विभिन्न प्रजातिका फलफूल तरकारी समेत उपलब्ध हुने उहाँले जानकारी दिनुभयो। “फार्ममा विभिन्न उत्पादन छ त छ नै पछिल्लो समय मैले लगाएको कुरिलो खेतीका साथै सिप्लिकानखेती हेर्नेका लागि धैरै ठाउँबाट युवा उद्यमीहरू आउने गरेका छन्”, उहाँले भन्नुभयो, “फार्ममा आउने जो कोहीलाईकुरिलो, सिप्लिकानलगायत खेतीका प्रविधि, उपयोगिता र बजारीकरणलगायत विषयमा

जानकारी गराउँदै आएको हु।” व्यावसायिक कृषिसँगै पत्रकारिता र शिक्षण पेसालाई सँगसँगै अधिक बढाएका खनालका अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्। रेडियो नेपालका साथै आदर्श समाज राष्ट्रिय दैविका संचाददाताका रुपमा रहेका खनाल लेखनाथ पत्रकार अध्यक्षसमेत हुनुहुन्छ। उहाँले ब्रह्मस्या माध्यमिक विद्यालय राजाको चौतारामा कम्प्युटर विज्ञान विषयमा विगत २० वर्षदेखि अध्यापन गरिरहनुभएको छ।

चार वर्षयता शुक्लागण्डकी नगरपालिका-२ एकले खेतीका साथै तार्कुँडाँडामा कुरिलो, सिप्लिकान खेती गरिरहनुभएको छ। चार वर्षयता शुक्लागण्डकी नगरपालिका-२ एकले खेतीका साथै तार्कुँडाँडामा कुरिलो, सिप्लिकान खेती गरिरहनुभएको छ। खनालले यस खेतीका फार्ममा नै हजार बेनो कुरिलो लगाइएकामा आठ हजार बेनोबाट उत्पादन मुख्य भिसकेको छ। कुरिलो र सिप्लिकान खेती गरिरहेको उहाँले अनुभव सुनाउनुभयो। सुरुमा एक हजारको सङ्ख्यामा सिप्लिकान लगाए पनि डेलोजन्य प्रकोपका कारण हाल आठ सयको सङ्ख्यामा बोटहरू रहेको उहाँले जानकारी दियो। कुरिलो र सिप्लिकान खेती गरिरहेको उहाँले अनुभव सुनाउनुभयो।

गुन्डुक प्रतिकिलो र चारों ओर खादेखि पाँच हजारसम्ममा बिक्री गर्न सकिने उहाँले बताउनुभयो। उत्पादन गर्न सकेमा बजारको कुनै समस्या नहेको र यसतर्फ आर्थिक सम्भावनालाई आकर्षित गर्न सकेमा त्यसबाट रोजगारी अभिवृद्धि गर्न सकिने धैरै सम्भावना रहेको पनि उहाँको भनाइ छ। “धैरै नेपाली युवाहरू रोजगारीको खोजीमा विदेशिएका अवस्थामा सम्भावनायुक्त कुरिलो, सिप्लिकान जस्ता खेतीतर्फ अभिप्रेरित गरी उनीहरूलाई यहाँ नै बस्न सक्ने वातावारण बनाउन सकिन्दै”, खनालले भन्नुभयो, “अब राजस्तो कृषिमा अनुदानभन्दा पनि उनीहरूलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध गर्नु अपरिहर्य छ।”

वास्तविक किसानको पर्हिचान गर्दै प्रतेकिलो र एक हजारसम्म बिक्री भइहरूको बताउनुभयो। नेपालका अधिकांश भूभागमा लगाउन सकिने कुरिलो बहुपोषणयुक्त औषधीय गुण भएको बहुवर्य वनस्पति हो। स्वास्थ्यका लागि धैरै उपयोगी कुरिलोको उत्पादन युने खनालको कथन छ। “बहुपोषण र औषधीय कारण प्रत्येक घरमा १०/१० वटा कुरिलो तथा सिप्लिकानका बोटहरू लगाउनुपर्छ भने मेरो सोच छ, यसका लागि मैले प्राप्त गरेका अनुभव तथा ज्ञानसीप समुदायमा बाँझन चाहन्छु”, उहाँले भन्नुभयो।

सिप्लिकान विशेषज्ञ

सुची दर्ता गर्ने बारेको सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशन मिति २०८०/०३/१६)

यस संस्थालाई आ.ब. २०८०/०८२ को लागि आवश्यक पर्ने मसलन्द तथा छपाई, सर्जिकल सामाग्री, औषधि, एवं औषधिय प्याकिड सामाग्री (फोला, डोरी कार्टन टेप) खरिद गर्नुपर्ने भएकोले सम्बन्धित कारोबार गर्न ईच्छुक दर्तावाला फर्म, कम्पनी एवं संस्थानलाई दर्ता गराउनु हुन यो प्रस्ताव यस संस्थाको शाखा कार्यालय रामधाट, पोखरामा आइपुने गरी दर्ता गराउनु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। रित नपुगी वा म्याद नाथि आएको निवेदनलाई मान्यता दिईने छैन।

सामग्रा स्वास्थ्य सेवा

गण्डकी प्रदेश

रामधाट, पोखरा, कास्की

फोन नं. ०६९-४००४२३

बागलुडुका चार उक्तृष्ट

किसान पुरस्कृत

पोखरापत्र संचाददाता

बागलुड, १५ असार

बागलुडका चार उक्तृष्ट कृषकलाई सम्मान तथा पुस्कृत गरिएको छ। २१ अ०८० राष्ट्रिय धान दिवस तथा रोपाई महोत्सवका अवसरमा जिल्लास्तरमै कृषिको माध्यमबाट पहिचान बनाउन सफल चार किसानलाई नगद रु.८००/८०० देखाइएको छ।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

राष्ट्रिय धान दिवसको संधारे बिहानको सिमिसिम पानीमा बिरुवा रोपे गरेसँगै सहभागिहरूलाई दर्ता दिईने छ।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड नगरपालिका-८ सिंगानाका किसान अनुभव यतिहार अस्ला लागि अनुकरणीय बनेका छन्।

सुन्तला खेतीतर्फ बागलुड